

FIPs retningslinjer	Rev.: 0	Dato: 16.07.93
Retningslinjer for bedømmelse av helposteksponat	Org.: PHJ	Side: 1 av 6

INNLEDNING

Disse retningslinjene er utformet av FIP's kommisjon for helpost for å utdype og forklare spesial-reglementet (SREV) for bedømmelse av helposteksponater som ble vedtatt av FIP's kongress i Roma 1985 og revidert ved FIP's kongress i Granada i 1992. Hensikten med disse retningslinjene er å utdype

- A. Definisjoner av helpost
- B. Prinsippene for oppbygging av et helposteksponat
- C. Bedømmelse av helposteksponater

Disse retningslinjene må sees i sammenheng både med spesial-reglementet som det er referert til ovenfor og FIP's hovedreglement for bedømmelse av konkurranseeksponater ved FIP-utstillinger (GREV).

Kommisjonen slutter seg enstemmig til det prinsipp at enhver samler har rett til å bygge opp og montere en samling slik samleren selv synes det er riktig. Imidlertid mener kommisjonen at det er dens plikt å gi opplysninger og rettledning til helpostsamlere, slik at samlinger av materiale som vanligvis defineres som helpost, kan bli forstått og verdsatt av alle som er interessert. Av denne grunn forsøker kommisjonen å gi en definisjon av helpost som kan bli alminnelig anerkjent, og å gi passende forklaringer som dekker materiale som har tilknytning til helpost.

A. DEFINISJON AV HELPOST

1. En vanlig akseptert tradisjonell definisjon på helpost er følgende:
Helpost omfatter postale objekter som enten er påtrykt e.l. et offisielt autorisert frimerke eller annet verdistempel, eller som har en tekst som forteller at et bestemt beløp er forutbetalt for en bestemt porto eller beslektet postal tjeneste.

NB!

Tradisjonelt har det vært vanlig å anse at et påtrykt verdistempel (frimerke) er en nødvendig forutsetning for at et objekt skal kunne defineres som helpost (se SREV Art. 2). Imidlertid utga flere land formularer med påklebete frimerker før de utga egentlige helsaker med påtrykte frimerker. I de senere år har også et økende antall postverk utgitt helpost, som selv om de blir solgt til publikum til en fast pris, likevel bare angir at en spesiell tjeneste eller portosats er forutbetalt uten at beløpet er angitt. Betegnelsen på dette er "non value indicator" (NVI) - vanligvis uttrykt som "taxe perçue". Materiale som dette - altså både forhåndsfrankerte formularer og NVI helpost - hører hjemme i helpostsamlinger og helposteksponater.

Når det gjelder materiale som i utforming ligner vanlig helpost, men som hverken har noe verdistempelpåtrykk eller noen angivelse av verdi eller forutbetalt tjeneste, er disse stadig gjenstand for debatt. I øyeblikket bør eksponater som utelukkende består av slike objekter stilles ut utenfor konkurranse i FIP's internasjonale utstillinger. Dette er imidlertid under

FIPs retningslinjer	Rev.: 0	Dato: 16.07.93
Retningslinjer for bedømmelse av helposteksponat	Org.: PHJ	Side: 2 av 6

diskusjon og utvikling, og kommisjonen vil senere kunne gi ytterligere retningslinjer som dekker denne type objekter.

2. Den fysiske form på papiret eller kartongen som verdistemplet eller lignende er påtrykt varierer med og er avhengig av de spesielle formål som den enkelte helpost skal oppfylle. De eldste former for helpost med påtrykt frimerke var brevark (omslag) og konvolutter. Andre vanlige typer helpost er brevkort (postkort), korsbåndomslag (for aviser og trykksaker), rekommandasjonskonvolutter, kortbrev, aerogrammer og innleveringskvitteringer, men også andre typer helpost finnes fra ulike land.

Andre former for helpost med påtrykt verdi, som skal forutbetale beslektete, men strengt tatt ikke-postale formål, og som likevel gjerne tas med i helpostsamlinger, er f.eks. telegrafblanketter, postanvisninger og pengeanvisninger på bestemte beløp (money orders).

NB!

I visse tilfeller var de påtrykte merker som finnes på telegramformularer påført ordet "POSTAGE" (porto) og ble akseptert som frimerker når de var klippet fra den opprinnelige blanketten.

3. Ikke alle helsaker har vært til salgs for, eller vært beregnet for bruk for, publikum, og helsakene kan derfor deles inn i følgende hovedgrupper:

A. Allmenne utgaver (for skrankesalg til det generelle publikum)

Helpost med frimerkepåtrykk og andre verdistempler laget etter postverkens spesifikasjoner og utgitt av disse for publikums bruk. Her er det viktig å skille mellom offisielle utgaver og uoffisielle, private tiltrykk på offisielle utgaver laget for filatelistiske formål. Disse kalles ofte REPIQUAGES.

B. Tjenesteutgaver

Helpost med påtrykt verdistempel o.l. laget for bare å brukes av offentlige institusjoner. Merkepåtrykkene kan være de samme som dem som finnes på samtidige frimerke- og tjenestemerkeutgaver, eller de kan være i en særegen type. Videre kan allmenne helpostutgaver gjøres om til tjenestehelpost ved overtrykning etc.

C. Militærpost

Spesiell helpost for bruk av de væpnete styrker. Verdistemplene kan enten være som de vanlige postale merker, eller av spesielle typer.

FIPs retningslinjer	Rev.: 0	Dato: 16.07.93
Retningslinjer for bedømmelse av helposteksponat	Org.: PHJ	Side: 3 av 6

D. Privathelpost eller helpost på spesialbestilling

Helpost med påtrykt offisielt verdistempel på bestilling fra private eller organisasjoner i henhold til de regler hvert postverk har hatt for dette. Slike verdistempler kan omfatte flere og/eller andre valører og typer enn de som finnes på allmenn helpost utgitt av postverkene.

NB!

Det er her viktig å skille mellom privathelpost laget for rene postale formål og privathelpost laget for filatelistiske formål.

E. Lokalpostutgaver

Forhåndsfrankert helpost laget av private postale foretak (bypost og annen privat lokalpost, etc.) med eller uten godkjenning av det offisielle postverket. Det er også mulig å gruppere helpost etter den type tjeneste som skulle forutbetales. Eksempler på dette kan være følgende:

F. Portosatser

Vanlig post/luftpost - lokalporto, innlandsporto, utenlandsporto, brevkort, pakker, aviser og trykksaker etc.

G. Rekommandasjon

Innenlands, utenlands etc.

H. Telegrammer

Innenlands, utenlands etc.

I. Kvitteringer

Innleveringsbevis for brev og pakker, returkvitteringer.

J. Diverse avgifter

Postanvisninger og postsjekker, samt andre dokumenter som er påtrykt frimerkelignende verdistempler.

FIPs retningslinjer	Rev.: 0	Dato: 16.07.93
Retningslinjer for bedømmelse av helposteksponat	Org.: PHJ	Side: 4 av 6

B. PRINSIPPER FOR OPPBYGGING AV ET EKSPONAT

Et helposteksponat skal omfatte en logisk og sammenhengende oppbygd samling av brukt og/eller ubrukt helpost, slik det er definert av FIP's Kommissjon for Helpost i disse retningslinjene. Det skal vise én eller flere av de kategorier som nevnes nedenfor. Ekspонатet skal ha en plan eller en beskrivelse av eksponatet som skal vises på et innledningsark. (Kfr. GREV Art. 3.3).

- A. Utgaver fra et bestemt land eller sammenhørende gruppe land.
- B. Utgaver fra en bestemt tidsperiode.
- C. Helpostutgaver innen en spesiell gruppe, som nevnt i seksjon A (3) (a)-(e).
- D. Helpostutgaver for en spesiell type postal eller beslektet tjeneste, som nevnt i seksjon A (3) (f)-(j).
- E. Utgaver ordnet etter den fysiske utforming av papiret eller kartongen, se seksjon A (2) ovenfor.

Helposteksponater skal normalt bestå av hele objekter.

Der visse objekter er meget sjeldne i hel tilstand, eller bare er kjent som utklipp av verdistemplet, kan disse aksepteres som en del av eksponatet; likeledes hvor man viser variasjoner av et pregestempel eller trykkstempel, eller der det er et sjeldent stempelavtrykk.

Bruk av utklipte verdistempler som porto i stedet for frimerker på andre sendinger godtas også som del av et helposteksponat.

I likhet med i tradisjonelle frimerkeeksponater godtas også objekter som utkast, og prøvetrykk og slike som er overtrykt SPECIMEN, CANCELLED o.l.

C. BEDØMMELSE AV EKSPONATER

I overensstemmelse med artikkel 4.3 og 4.10 i FIP's generalreglement for utstillinger (GREX) skal verdensutstillinger og internasjonale utstillinger gi plass for en egen klasse for helposteksponater. Disse skal vises som en helhet i samme rom eller samme del av utstillingen. I andre utstillinger der det ikke er gitt plass til en spesiell klasse er det ønskelig at helpostsamlinger grupperes fysisk sammen med klassen for tradisjonell filateli, med unntak av luftpostobjekter som mer passende kan utstilles sammen med luftpostklassen.

Ved bedømmelse av et helposteksponat skal juryen bruke følgende alminnelige kriterier (se GREV Art. 4.2):

- A. Ekspонатets behandling (GREV Art. 4.3)
- B. Ekspонатets filatelistiske betydning (GREV Art. 4.4)
- C. Kunnskaper (filatelistiske og andre), personlig studium og forskning (GREV Art. 4.5)
- D. Kvalitet og sjeldenhetsgrad (GREV Art. 4.6)
- E. Presentasjon (GREV Art. 4.7)

FIPs retningslinjer	Rev.: 0	Dato: 16.07.93
Retningslinjer for bedømmelse av helpostekspонат	Org.: PHJ	Side: 5 av 6

Utstillerne bør være oppmerksomme på nødvendigheten av

- å studere nøye de kombinasjonsmuligheter som finnes for
- å kunne oppnå den best mulige premiering som et ekspонат kan oppnå.

Her følger noen punkter som viser de grunnleggende elementer for hvert kriterium:

A. Behandling av ekspонатet

- * Hvor avansert, originalt og komplett er ekspонатet?
- * Har ekspонатet utnyttet de muligheter/det potensiale det virkelig har?
- * Er oppbygningen tradisjonell, eller er det brukt en uvanlig eller original måte for
- * Hvor inngående er den valgte tilnærmingen behandlet?
- * Kan den valgte tilnærming vise et godt balansert ekspонат i de utstillingsrammer som er tildelt?
- * Er det overensstemmelse mellom det materialet som er vist og tittelen og beskrivelsen av ekspонатet?

B. Filatelistisk betydning

Ekspонатets filatelistiske betydning avhenger både av den relative betydning av ekspонатet i forhold til den valgte tilnærming og den generelle betydning av materialet i forhold til helpost i sin alminnelighet.

C. Kunnskaper, personlig studium og forskning

Ekspонатet bør demonstrere en fullstendig og korrekt forståelse av det valgte materialet, foruten et inngående studium av de opplysninger som er tilgjengelige. Juryen skal ta spesielt hensyn til utstillers personlige forskning og studier (GREV Art. 4.5).

D. Kvalitet og sjeldenhetsgrad

Det materialet som vises skal være i best mulig kvalitet. Juryen skal ta i betraktning spesielt vakre og/eller sjeldne objekter, og hvorvidt alle kjente og anerkjente sjeldheter innenfor det valgte område er med.

NB!

Forutsatt at et helpostobjekt ikke er ekstremt sjeldent eller er ukjent som helsak, eller ekspонатet vesentlig omfatter varianter av verdistemplett, er det ønskelig at bare komplett helpost vises.

Kommersielt brukte eksemplarer av privat-helpost skal foretrekkes fremfor filatelistisk inspirerte objekter.

FIPs retningslinjer	Rev.: 0	Dato: 16.07.93
Retningslinjer for bedømmelse av helposteksponat	Org.: PHJ	Side: 6 av 6

E. Presentasjon

Tekstingen skal være klar, konsis og være relevant for det materialet som vises og det området som er valgt. Materialet skal presenteres best mulig og så velbalansert som mulig. For helpost er det spesielt viktig å unngå unødvendig ensartet oppsetning.

NB!

Det skal ikke legges vekt på om tekstingen er håndskrevet, laget med skrivemaskin eller trykket. Skarpe tekstfarger og fargete albumblad bør unngås. (Kfr. GREV Art. 4.7).

BEDØMMELSE

Helposteksponater skal bedømmes av godkjente spesialister på dette området og i overensstemmelse med GREX seksjon V, Art. 31-47; se også GREV Art. 5.1.

For helposteksponater gjelder følgende poengtall som en veiledning for juryen til en balansert bedømmelse (kfr. GREV Art. 5.1):

1.	Behandling (20) og emnets filatelistiske betydning (10)	30
2.	Filatelistiske og relaterte kunnskaper, egne studier og forskning	35
3.	Kvalitet (10) og sjeldenhetsgrad (20)	30
4.	Presentasjon	<u>5</u>

AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

I tilfelle av uoverensstemmelse i oversatt tekst skal den engelske originalteksten ha forrang.